

ECGRK300 Νεοελληνική Γλώσσα

Τίτλος Μαθήματος	Νεοελληνική Γλώσσα			
Κωδικός Μαθήματος	ECGRK300			
Τύπος μαθήματος	Υποχρεωτικό			
Επίπεδο	Μεσαίο			
Έτος / Εξάμηνο φοίτησης	3 ^ο έτος / 5 ^ο εξάμηνο			
Όνομα Διδάσκοντα	Μαρία Χριστοδουλίδου			
ECTS	6	Διαλέξεις / εβδομάδα	13	Εργαστήρια / εβδομάδα
Στόχοι Μαθήματος	Ο κύριος στόχος τους μαθήματος είναι η ανάλυση της επιστημονικής μελέτης της γλώσσας και της γλωσσολογίας και της σχέσης γλώσσας και κοινωνίας. Βασική επιδίωξη του μαθήματος είναι η ανάπτυξη κριτικής σκέψης και η προετοιμασία των φοιτητών για τη διδακτική πράξη.			
Μαθησιακά Αποτελέσματα	<ol style="list-style-type: none"> 6. Να αναλύουν τι περιλαμβάνει η επιστημονική μελέτη της γλώσσας και να περιγράφουν βασικούς όρους και έννοιες που ανήκουν στους κλάδους που καλύπτονται από το περιεχόμενο του μαθήματος όπως οι έννοιες λόγος, γλώσσα και ομιλία, γλωσσική ικανότητα και γλωσσική επιτέλεση. 7. Να αναλύουν τις σχέσεις γλώσσας και κοινωνικών φαινομένων. 8. Να περιγράφουν την ποικιλία που παρουσιάζει η γλώσσα και πώς αυτή οφείλεται εν πολλοίς σε «εξωγλωσσικούς» παράγοντες. 9. Να εντοπίζουν τα είδη γλωσσικής ποικιλότητας -γεωγραφική ποικιλότητα, κοινωνική ποικιλότητα και ποικιλότητα που προσδιορίζεται από την περίσταση επικοινωνίας- και να τις συσχετίζουν με τις γλωσσικές ποικιλίες –διάλεκτοι, κοινωνιόλεκτοι, λειτουργικές ποικιλίες. 10. Να αναλύουν έννοιες όπως (κοινωνική) διγλωσσία, διπλογλωσσία, πολυγλωσσία, εναλλαγή κωδίκων κλπ. 11. Να εξηγούν τις κοινωνικές επιπτώσεις της γλωσσικής ποικιλότητας. 12. Να αναλύουν το γεγονός ότι η γεωγραφική, κοινωνική και εθνοτική προέλευση των ομιλητών, όπως επίσης και το φύλο και η ηλικία τους είναι παράγοντες που επηρεάζουν τη γλωσσική τους συμπεριφορά, η οποία με τη σειρά της «αναπαράγει» την κοινωνική ιεράρχηση. 13. Να εξηγούν τη σοβαρότητα του θέματος των γλωσσικών προκαταλήψεων και της επακόλουθης ανισότητας στο σχολείο. 14. Να εξηγούν τον τρόπο με τον οποίο οι αρχές και έρευνες της κοινωνιογλωσσολογίας βρίσκουν ποικίλες και κρίσιμες εφαρμογές στον χώρο της εκπαίδευσης, της επικοινωνίας στο σχολείο και της οργάνωσης των γλωσσικών μαθημάτων. 			
Προαπαιτούμενα	κανένα	Συναπαιτούμενα	κανένα	

<p>Περιεχόμενο Μαθήματος</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Γλώσσα και Γλωσσολογία: Η επιστημονική μελέτη της γλώσσας, κλάδοι της γλωσσολογίας, αρχές της νεότερης γλωσσολογίας, οι διακρίσεις του Saussure (λόγος, γλώσσα και ομιλία), οι διακρίσεις του Chomsky (γλωσσική ικανότητα, γλωσσική επιτέλεση). • Σχέση Γλώσσας και Κοινωνίας: Ο λειτουργισμός και η θεωρία της γλωσσικής σχετικότητας, περιοχές και συναφείς κλάδοι της Κοινωνιογλωσσολογίας. • Διαστάσεις Γλωσσικής Ποικιλότητας: Γεωγραφική γλωσσική διαφοροποίηση, κοινωνικά χαρακτηριστικά και γλώσσα, περιστάσεις επικοινωνίας και λειτουργικές ποικιλίες, συνύπαρξη και επαφή γλωσσών. • Κοινωνιογλωσσολογική ανισότητα: Η αντανάκλαση των κοινωνικών προκαταλήψεων στο γλωσσικό σύστημα, η περίπτωση του φύλου, γλωσσικές προκαταλήψεις, η κοινωνική αξιολόγηση των γλωσσικών χρήσεων, γλωσσικές προκαταλήψεις στο σχολείο, η ανισότητα στο σχολείο με βάση την προσέγγιση του Bernstein, οι αναλύσεις της συστημικής λειτουργικής γλωσσολογίας για την ανισότητα στο σχολείο.
<p>Μεθοδολογία Διδασκαλίας</p>	<p>Οι συναντήσεις του μαθήματος συνδυάζουν την παρουσίαση των θεωρητικών ζητημάτων και την προσπάθεια εμπέδωσής τους μέσω ασκήσεων. Οι διαλέξεις και η εμπλοκή των φοιτητών σε έρευνες και παρουσιάσεις στοχεύουν στην ανάπτυξη παιδαγωγικών και ερευνητικών δεξιοτήτων και συνεργασίας όλων των φοιτητών.</p>
<p>Βιβλιογραφία</p>	<p>Εγχειρίδια Αρχάκης, Α. & Μ. Κονδύλη. 2002. Εισαγωγή σε ζητήματα κοινωνιογλωσσολογίας. Αθήνα: Νήσος. Μπασλής, Γ. 2000. Κοινωνιογλωσσολογία (Μικρή Εισαγωγή). Αθήνα: Εκδ. Γρηγόρη. Στάμου Α.Γ., Πολίτης Π., Αρχάκης Α. (2016) (επιμ.). Γλωσσική Ποικιλότητα και Κριτικοί Γραμματισμοί στον Λόγο της Μαζικής Κουλτούρας: Εκπαιδευτικές Προτάσεις για το Γλωσσικό Μάθημα. Καβάλα: Εκδόσεις Σαΐτα.</p> <p>Συμπληρωματική βιβλιογραφία</p> <p>Ανδρουλάκης, Γ. 2015. Μεθοδολογικές αρχές της Κοινωνιογλωσσολογίας, [σελ. 7-10] Προσβάσιμο στο http://archive.eclass.uth.gr/eclass/modules/document/file.php/SEAA101/Σημειώσεις%20Κοινωνιογλωσσολογίας.pdf Ανδρουλάκης, Γ. 2008. Οι γλώσσες και το σχολείο. Στάσεις και κίνητρα των μαθητών σε δύο ελληνικές ζώνες, στο πλαίσιο μιας ευρωπαϊκής κοινωνιογλωσσικής έρευνας. Αθήνα: Gutenberg. Αρχάκης, Α. 2009. Γλωσσική διδασκαλία και σύσταση των κειμένων. Εκδόσεις Πατάκη. Δούκα, Α., Φτερνιάτη, Α., Αρχάκης Α. 2016. Ειδησεογραφικός λόγος και κριτική γλωσσική εκπαίδευση στο πλαίσιο των πολυγραμματισμών: Διδακτικές προτάσεις για το γλωσσικό μάθημα της Β΄ λυκείου, [σελ.164-203]. Προσβάσιμο στο http://www.saitapublications.gr/2016/05/ebook.202.html Baker, C. 2001. Εισαγωγή στη δίγλωσση εκπαίδευση και τη διγλωσσία. Αθήνα: Gutenberg (μτφ. Α. Αλεξανδροπούλου)</p>

	<p>Christodoulidou, M. (ed.) 2014. Analysing Greek talk-in-interaction. Newcastle upon Tyne: Cambridge Scholars publishing. 295pp. <<http://www.cambridgescholars.com/analyzing-greek-talk-in-interaction>></p> <p>Christodoulidou, M. 2013c. Style shifting from Cypriot towards Greek phonology. <i>Journal of Greek Linguistics</i>, 13.1, 54-70.</p> <p>Christodoulidou, M. 2013d. The meaning of discourse markers in classroom interaction. <i>Major Trends in Theoretical and Applied Linguistics: Selected Papers from the 20th International Symposium on Theoretical and Applied Linguistics</i>, vol.2, 11-26. London: Versita de Gruyter.</p> <p>Καραντζόλα, Ε. & Α. Φλιάτουρας 2004. Γλωσσική αλλαγή. Αθήνα: Νήσος.</p> <p>Κοιλιάρη, Α. 2005. Πολυγλωσσία και γλωσσική εκπαίδευση. Θεσσαλονίκη: Βάνιας.</p> <p>Lyons, J. 1995. Εισαγωγή στη Γλωσσολογία. Αθήνα: Πατάκης</p> <p>Martinet, A. 1976. Στοιχεία Γενικής Γλωσσολογίας. Θεσσαλονίκη: Ινστιτούτο Νεοελληνικών Σπουδών.</p> <p>Μπαμπινιώτης, Γ. 1998. Θεωρητική Γλωσσολογία. Εισαγωγή στη Σύγχρονη Γλωσσολογία. Αθήνα</p> <p>Παυλίδου, Θ. 1995. Επίπεδα της γλωσσικής ανάλυσης. Θεσσαλονίκη: Παρατηρητής</p> <p>Μπασλής, Γ. 2000. Κοινωνιογλωσσολογία, Αθήνα: Γρηγόρης.</p> <p>Τσάμη, Β (σε συνεργασία με τους/τις Φτερνιάτη, Α. & Αρχάκης, Α.). 2016. Μαζική κουλτούρα, γλωσσική ποικιλότητα και χιούμορ: Διδακτικές προτάσεις για την ανάπτυξη του κριτικού γραμματισμού μαθητών/τριών Ε΄ και ΣΤ΄ Δημοτικού, [σελ. 84 – 109] http://www.saitapublications.gr/2016/05/ebook.202.html</p> <p>Χριστοδουλίδου, Μ. 2020. Το πραγματολογικό μόριο “α” στο λόγο των νηπιαγωγών. <i>Πραγματολογικά μόρια στην ελληνική και άλλες γλώσσες</i>. Αριστοτέλειο. Παν/μιο Θεσσαλονίκης: Ίδρυμα Μανώλη Τριανταφυλλίδη, 205-224.</p> <p>Χριστοδουλίδου, Μ. 2018. Η λειτουργία των ερωτήσεων σε μεταφορά διαλόγων δομής ABAB. Στο Θ.- Σ. Παυλίδου (επιμ.) <i>Ερωτήσεις-απαντήσεις στην προφορική επικοινωνία 3</i>. Αριστοτέλειο Παν/μιο Θεσσαλονίκης: Ίδρυμα Μανώλη Τριανταφυλλίδη, 119-132.</p>
Αξιολόγηση	<p>Η αξιολόγηση των φοιτητών γίνεται με μία <u>ενδιάμεση γραπτή εξέταση</u> και μία <u>τελική γραπτή εξέταση</u> των θεωρητικών ζητημάτων που αφορούν στη γλωσσική αγωγή στο νηπιαγωγείο και με <u>εκπόνηση εργασίας ή/και παρουσίασης</u>. Τα ποσοστά της κάθε αξιολόγησης κατανέμονται ως εξής:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Ενδιάμεση εξέταση: 30% • Εργασία/παρουσίαση 20% • Τελική εξέταση: 50%
Γλώσσα	Ελληνικά